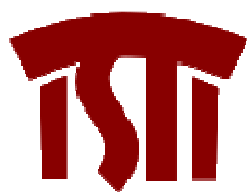

GreyForum 3.1 – Policy Development – the Pisa Declaration

Itálie, Pisa 5. - 8. 4. 2014, ISTI-CNR Italy

Istituto di Scienza e Tecnologie dell'Informazione

Zdroj: <http://www.isti.cnr.it>

Účastníci:

PhDr. Petra Pejšová, (petra.pejsova@techlib.cz, oddělení 46)

duben 2014

Struktura cestovní zprávy:

1. Účel cesty

V roce 2014 se významně mění celá struktura mezinárodní spolupráce a podpory pro šedou literaturu. Workshop GreyForum 3.1 byl významným milníkem v transformaci této struktury. Na workshopu byla řešena politika rozvoje šedé literatury směrem k open accessu, open data, open standards a open science, jejímž výsledkem bude – the Pisa Declaration. V rámci "Participant Showcase" session byl prezentován projekt EOD.

2. Časový průběh cesty

Pro cestu na schůzku bylo využito přímé letecké spojení Praha – Pisa, které nelétá každý den, ale bylo vyhodnoceno jako nejefektivnější a nejekonomičtější.

Harmonogram služební cesty:

- 5. 4. 2014 – odlet z Prahy a přílet Pisa
- 6. 4. 2014 – příprava prezentace projektu eBooks on Demand
- 7. 4. 2014 – workshop GreyForum 3.1
- 8. 4. 2014 - odlet Pisa a přílet Praha

3. Průběh navštívené akce/jednání

Celý workshop moderoval Herbert Gruttemeier z francouzského Centra pro národní výzkum INIST- CNRS.

Nejprve účastníky krátce přivítal F. Raditti z ISTI-CNR Italy.

V dopoledním programu zazněly příspěvky zvaných přednášejících

První vystoupil Dobrica Savič s příspěvkem Open Access pro nukleární informace z International Atomic Energy Agency (IAEA)

Z tohoto oboru šedá literatura pochází především od vládních organizací nebo vládou zřizovaných institucí. Obsah je založen na vědomostech. Výhody Open Access vidí ve volném okamžitém online přístupu znovu využití vědeckých článků s rozšířením na vysokoškolské kvalifikační práce a šedou literaturu. Hlavními motory Open Access jsou znalostní ekonomie, znalostní pracovníci, vývoj v oblasti ICT a využití internetu. Současný klasický vědecký publikační model je podle něj již zastaralý.

IAEA <http://www.iaea.org/inis/> má nyní všechny texty na webu v PDF, tím je zajištěn pro uživatele jeden přístupový bod. Obsahuje 3,6 miliónů bibliografických záznamů, z nichž 14% má připojen plný text. Mezi přístupnými plnými texty převažují články, kterých 61%. Od roku 2011 je v provozu nové vyhledávání a není nutné přihlášení, pouze pokud uživatel chce využívat více nástrojů. Součástí je Google box, ale není to přímo Google pouze jejich index.

Následovala přednáška Petera Doorna ředitele DANS o poskytování přístupu k výzkumným datům

DANS <http://www.dans.knaw.nl/en> je součástí institutu nizozemské akademie věd. DANS archivuje výzkumná data především z humanitních a sociálních věd, následně též přírodní vědy a medicíny. Používají perzistentní identifikátor a provozují URN resolver. Využívají šest variant metadat podle různých disciplín. Nyní archivují přes 27 tisíc datasetů, přičemž největší objem dat je z oblasti archeologie. Stahování je možné pouze pro registrované uživatele, aby bylo možné sledovat, kdo data stáhnul. Pracují na tom, aby byly také data, kde není potřeba registrace. V březnu 2013 obsahoval DANS 2 miliony datových souborů a 25 tisíc datasetů. Peter Doorn ukazoval zajímavý graf velikosti souborů v DANS - nejvíce souborů je pod 2 MB, pak pod 5 MB a málo opravdu obrovských souborů.

Znovu využití dat významně roste. 63 % dat je k dispozici otevřeně po registraci. Ostatní data jsou pak zpřístupňována restriktivně podle různých institucí. Primární instituce poskytují data otevřeně, pokud je to možné, a restriktivně pouze pokud je to vyžadováno. Z šedé literatury v DANS převažují archeologické zprávy. DANS stále vyvíjí nové služby. V rámci projektu vznikla certifikace Data Seal Approval (DSA).

Poslední v dopolední sekci představila Donatella Castelli OpenAire

Nově se v OpenAIRE <https://www.openaire.eu/> ukládá nejen oficiálně publikované dokumenty, ale i ostatní materiály a nepublikované texty vzniklé v jakémkoliv EU nebo národním výzkumu. Tyto materiály nazývají publikacemi v kontextu. Motem OpenAIRE je spolupracující přístup – repozitáře, technologie, organizace a lidé. V rámci podpory OpenAIRE je provozován helpdesk v 32 zemích Evropy. V rámci projektu vytvořili tři sady pokynů - pro dokumentové repozitáře, pro datové repozitáře a CRIS manažery.

Byla též vytvořena služba Zenodo www.zenodo.org pro poskytovatele dat, manažery výzkumu a dotující agentury.

Odpolední sekci zahájila Amanda Lawrence z Austrálie s příspěvkem politiky a praxe šedé literatury. Jako další vystoupila Christiane Stock z francouzského INIST a informovala o vývoji databáze šedé literatury OpenGrey. Následoval příspěvek Stefanie Biagioni z ISTI-CNR a Dominica Farace z GreyNetu, kteří představili forum a repozitář GreyGuide <http://greyguide.isti.cnr.it/> Následovala přednáška Petry Pejšové o službě Ebook on Demand, kterou poskytuje NTK. Silvia Giannini představila služby italského repozitáře PUMA.

Následoval příspěvek Herberta Gruttemeiera z INIST-CNRS zabývající se přístupem a citacemi prostřednictvím identifikátorů DataCite servis pro šedou literaturu DOI pro různé typy "publikací".

Pokračovala Paola De Castro z Národního institutu pro zdraví v Itálii, která představila kolekci šedé literatury. 2000 výzkumníků ročně vyprodukuje 1800 publikací. Dříve odesílali záznamy do databáze SIGLE (nyní OpenGrey). Provozují na webu instituce ISTISAN Reports, kde jsou dostupné konferenční sborníky, letáky a historická videa. Mají digitální archiv a Grey Literature International Steering Committee. Paola De Castro uzavřela svůj příspěvek poznatkem z praxe: „Musíme tlačit na výzkumníky a vzdělávat je, protože oni jsou producenty šedé literatury.“

Poslední vystoupil Dominic Farace z GreyNet

Dominic Farace představil změny struktury mezinárodní spolupráce a podpory pro šedou literaturu. Rok 2014 byl významným milníkem v transformaci této struktury. Na workshopu byla řešena politika rozvoje šedé literatury směrem k open accessu, open data, open standards a open science, jejímž výsledkem bude – the Pisa Declaration.

Byly jmenovány čtyři pracovní „výbory“. První výbor pro výzkum a vývoj v oblasti šedé literatury má v sobě začleněn programový výbor pro International Conference on Grey Literature a dále vývoj a spolupráci s OpenGrey, GreyGuide, DANS a OpenAir. Druhý výbor se zabývá publikováním a prezentací šedé literatury prostřednictvím časopisů, monografií a sociálních médií. Třetí výbor má na starost otevřený přístup k šedé literatuře a to především skrz digitální repozitáře a další webové přístupné informační zdroje. Čtvrtý výbor zajišťuje vzdělávání a školení v oblasti šedé literatury.

Na závěr workshopu bylo řešeno znění the Pisa Declaration

Byl připraven návrh, nad kterým účastníci diskutovali. Po hodinové diskusi bylo zjištěno, že ani další dvě hodiny by nepomohly účastníkům dojít k jednotnému závěru, protože měli mnoho různorodých názorů a nápadů.

Úkoly:

- Definovat pro koho je deklarace určena
- Definovat priority
 - Organizační
 - Právní
 - Technické
 - Výzkum, vývoj a vzdělávání
 - Udržitelnost
- Definovat každý bod
 - -odebrat
 - +přidat
 - W nesouhlasím
 - E souhlasím
- Všichni zúčastnění pošlou mailem svoje vyjádření
- Bude se pokračovat v diskusi elektronicky
- Podpis může být individuální nebo za organizaci
- Finální znění bude prezentováno na konferenci ve Washingtonu 8. – 9. Prosince 2014

4. Závěry/shrnutí

V rámci "Participant Showcase" session byl prezentován projekt EOD. Na workshopu byla

příležitost prodiskutovat politiku OpenAIRE v souvislosti s NUŠL, protože OpenAIRE kooperuje s Evropskou komisí (EK) a je nabízen jako úložiště splňující požadavky EK. Dále zde byla příležitost osobně oslovit přednášející na podzimní Konferenci o šedé literatuře a repozitářích, kterou pořádá NTK. Byl připraven podklad pro vytvoření definice the Pisa Declaration, která bude vyhlášena na konferenci ve Washingtonu 8. – 9. Prosince 2014.

5. Dokumentace

Webové stránky GreyNet International <http://www.greynet.org/home.html>

6. Anotace

Workshop GreyForum 3.1, ISTI-CNR Italy, Pisa 5. - 8. 4. 2014, Itálie. Za NTK se workshopu zúčastnila PhDr. Petra Pejšová z oddělení 46, která v rámci "Participant Showcase" session prezentovala projekt EOD. Workshop se zabýval politikou rozvoje šedé literatury směrem k open accessu, open data, open standards, open science, jejímž výsledkem bude – the Pisa Declaration. Workshop byl spolupořádán s OpenAIRE - databáze, která je podporována Evropskou komisí pro ukládání výstupů z ní dotovaných projektů. Na workshopu byla příležitost prodiskutovat politiku OpenAIR v souvislosti s NUŠL. Dále zde byla příležitost osobně oslovit přednášející na podzimní Konferenci o šedé literatuře a repozitářích, kterou pořádá NTK.